

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА
ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Грецька мова

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Грецька мова</i>
Викладач (-і)	Рудик Ольга Вячеславівна <i>викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін</i>
Контактний телефон викладача	+38-095-420-48-99
Е-mail викладача	rudyk.o@ifaz.edu.ua
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки 1.2. Блок обов'язкових дисциплін
Обсяг дисципліни	Практичні заняття, індивідуальна робота студентів, самостійна робота студентів Кредити ЄКТС: 3 кредити / 90 год. (2021 р. пр.), 3 кредити / 90 год. (2022 р. пр.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaz.edu.ua/socialno-humanitarnykh-dyscyplin.html
Консультації	Очні консультації: 2 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «<i>Грецька мова</i>» є обов'язковою дисципліною циклу професійної підготовки (для студентів 2 курсу 2021 року прийому) та обов'язковою дисципліною циклу загальної підготовки (для студентів 1 курсу 2022 року прийому) ОПІ «Богослов'я» спеціальності 041 «Богослов'я» (в редакції 2021 і 2022 років).</p> <p>Предмет дисципліни становить історія, фонетика, морфологія та практика усного мовлення читання грецької мови, спрямовані на оволодіння достатніми практичним навичками спілкування (усно і письмово) грецькою мовою в обсязі тематики, обумовленої професійними потребами богослова.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Мета і завдання викладання дисципліни «Грецька мова»</i> є практичне оволодіння студентами лексико-граматичними навичками, необхідними для спілкування грецькою мовою у професійному середовищі, та в обсязі необхідному для:</p> <ul style="list-style-type: none"> формування навичок спілкування у письмовій формі на професійні богословські теми; оволодіння практичними навичками спілкування грецькою мовою в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; читання оригінальних професійно-богословських текстів; короткого усного чи писемного анотування грецькою мовою прослуханого тексту; двостороннього перекладу ділової документації та професійної богословської літератури; прищеплення навичок пошукової та дослідницької роботи з різними джерелами. <p>У результаті вивчення запропонованого курсу студенти повинні опанувати 400 лексичних одиниць з богослов'я і граматичні структури, що дозволяють спілкуватись грецькою мовою в необхідному обсязі на достатньому рівні володіння мовою.</p>	

Завдання практичних занять полягає в:

- набуття навичок практичного володіння грецькою мовою в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами;
- оволодіння навичками різновидів читання, зокрема пошукового, інформативного, ознайомчого та вивчаючого;
- усний та письмовий переклад з грецької та на грецьку мови текстів загально та фахового богословського спрямування;
- реферування та анотування професійної літератури українською та грецькою мовами;
- написання різноманітних листів, резюме; формування навичок писемної комунікації;
- формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного спілкування в усній і письмовій формах.

4. Програмні компетентності

У результаті вивчення дисципліни «*Грецька мова*» (код дисципліни за ОПП 2022 р. – ЗПО-5) студент повинен отримати:

інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я
загальні компетентності:

ЗК-4 Здатність спілкуватися іноземною мовою (за професійним спрямуванням)

ЗК-7 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-8 Здатність працювати автономно

фахові компетентності:

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах

ФК-8 Здатність до письмового та усного викладу богословських суджень

ФК-13 Здатність проводити консультативну і експертно-аналітичну діяльність в галузі богослов'я

5. Програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «*Грецька мова*» (код дисципліни за ОПП 2022 р. – ЗПО-5) студент повинен отримати:

програмні результати навчання:

ПРН-2 Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами

ПРН-6 Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я

ПРН-7 Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах

ПРН-10 Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій

ПРН-12 Застосовувати усні, письмові і візуальні способи передачі інформації

ПРН-19 З'ясовувати роль, вплив та значення історичного, соціально-політичного, мовно-культурного контексту на формування основних богословських доктрин і практик				
6. Організація навчання курсу				
<i>Обсяг навчальної дисципліни</i>				
Вид заняття		Загальна кількість годин: 2 курс (2021) – 90 год., 1 курс (2022) – 90 год.		
Лекції		Не передбачено		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		2 курс (2021) – 45 год. 1 курс (2022) – 45 год..		
індивідуальна робота		2 курс (2021) – 3 год. 1 курс (2022) – 3 год.		
самостійна робота		2 курс (2021) – 42 год. 1 курс (2022) – 42 год.		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий	
2 курс (2021) – 5; 1 курс (2022) – 4.	041 Богослов'я	2021 року прийому – 3 курс; 2022 року прийому – 2 курс	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки (для студентів 3 курсу 2021 року прийому); Обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки (для студентів 2 курсу 2022 року прийому)	
Тематика курсу				
<i>Лекційні заняття – не передбачено</i>				
<i>Практичні заняття</i>				
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Термін виконання

Тема 1. Короткий нарис історії грецької мови

Короткий нарис історії грецької мови. Мета і завдання вивчення грецької мови: засвоєння богословських термінів, вміння розуміти та перекладати зі словником оригінальні тексти Нового Завіту.

Тема 2. Фонетика.

Грецький алфавіт, його походження. Правила вимови голосних, приголосних, дифтонгів. Вправи на читання та вимову.

Придих. Довгота і короткість складів. Правила наголошування слів. Проклітики, енклітики. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Тема 3. Морфологія (частина 1).

Порівняння граматичної структури грецької мови із структурою латинської, української та англійської мов.

Частини мови. Граматичні категорії іменних частин мови: рід, число, відмінок. Артикль, відмінювання артикля. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Лексичний мінімум.

Граматичні категорії дієслова: особа, способи, стани, часи, інфінітивні форми. Допоміжне слово «бути». Парадигми відмінювання у теперішньому часі. Друга відміна іменників. Парадигми відмінювання. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Дієслово Imperfectum indicative від допоміжного слова «бути». Відносні займенники. Парадигми відмінювання. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Наказовий спосіб допоміжного дієслова бути. Іменник. Перша відміна. Лексичний мінімум. Парадигми відмінювання іменників. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Іменник. Друга відміна. Парадигми відмінювання іменників жіночого та чоловічого роду. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Моральні чесноти (напам'ять). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Прикметник. Флексії прикметників першої та другої відміни. Лексичний мінімум. Парадигми відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками. Вказівний займенник. Божі чесноти (напам'ять). Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Займенник. Суплітивні форми особових займенників та особливості їх вживання. Парадигми відмінювання займенників. Вказівні займенники у ролі особових. Сім Святих Тайн (напам'ять). Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Займенник «аутос» у функції прикметника і особового займенника. Зразки відмінювання. Дієслова першої відміни. Парадигми відмінювання дієслів у теперішньому часі. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Присвійні та вказівні займенники. Парадигми відмінювання. Читання молитви «Отче наш» (грецькою мовою) (напам'ять). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Умовний спосіб дієслів. Широке використання умовного способу у грецькій мові Нового Завіту. Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Література: 2, 28, 45...

Тема 4. Морфологія (частина 2)

Дієслово. Минулий час недоконаного виду. Особові закінчення дієслів у минулому часі. Парадигми відмінювання. Читання молитви «Богородице діво» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Минулий час дієслів, які починаються голосною. Парадигми відмінювання. Лексичний мінімум. Читання молитви «Богородице діво» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Контраговані прикметники першої та другої відміни. Парадигми відмінювання. Узгодження прикметників з іменниками. Читання молитви «Богородице діво» (грецькою мовою). Вправи на читання та вимову богословських термінів.

Третя відміна іменників. Лексичний мінімум. Парадигми відмінювання. Читання молитви «Богородице діво» (грецькою мовою) (напам'ять).

Третя відміна іменників. Парадигми відмінювання іменників з основою на плавні та зубні приголосні. Читання «Десять заповідей Божих» (перше речення першої заповіді).

Третя відміна іменників. Парадигми відмінювання іменників з основою на голосні та дифтонги. Читання «Десять заповідей Божих» (друге речення першої заповіді).

Третя відміна іменників. Парадигми відмінювання іменників з сигматичними основами та з основами на «омегу». Читання «Десять заповідей Божих» (друга заповідь).

Третя відміна іменників. Особливості відмінювання деяких іменників третьої відміни. Читання «Десять заповідей Божих» (третьою заповідь).

Тема 5. Морфологія (частина 3)

Прикметники третьої відміни. Лексичний мінімум. Парадигми відмінювання прикметників третьої відміни. Прикметники з трьома, двома й одним родовим закінченням. Парадигми відмінювання. Узгодження прикметників з іменниками. Читання «Десять заповідей Божих» (четверта заповідь). Читання Євангелія від Івана.

Ступені порівняння прикметників. Суфіксальні форми. Відмінювання прикметників у вищому і найвищому ступенях, узгодження з іменниками. Читання «Десять заповідей Божих» (п'ята, шоста і сьома заповіді). Читання Євангелія від Івана.

Суплітивні ступені порівняння прикметників. Парадигми відмінювання та узгодження прикметників з іменниками. Вправи на читання та вимову богословських термінів. Читання «Десять заповідей Божих» (восьма заповідь). Читання Євангелія від Івана.

Прислівник. Утворення прислівників, ступені порівняння прислівників. Лексичний мінімум. Читання «Десять заповідей Божих» (дев'ята заповідь). Читання Євангелія від Івана.

Числівник. Кількісні числівники від 1 до 500, 1000, 2000. Парадигми відмінювання числівників. Читання «Десять заповідей Божих» (десята заповідь). Читання Євангелія від Івана.

Порядкові числівники від 1 до 500, 1000, 2000. Парадигми відмінювання числівників. Узгодження числівників з іменниками. Читання «Десять заповідей Божих» (напам'ять). Читання Євангелія від Івана.

**Структура залікового кредиту з дисципліни «Грецька мова»
(денна форма навчання)**

	<i>Кількість годин</i>			
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота
<i>Тема 1.</i>	-	8	-	8
<i>Тема 2.</i>	-	8	1	8
<i>Тема 3.</i>	-	9	-	8
<i>Тема 4.</i>	-	10	1	9
<i>Тема 5.</i>	-	10	1	9
ВСЬОГО	-	45	3	42

7. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Загальна система оцінювання включає оцінки за практичні заняття (50 балів), за контрольну роботу (10) та самостійну роботу (40 балів). Також враховуються виконання завдання репродуктивного, частково-пошукового та творчого рівнів
Вимоги до письмової роботи	Ви повинні виконати контрольну роботу, що складається з теоретичного питання, практичного та творчого завдань.
Практичні заняття	<p>Поточний контроль проводиться викладачем під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та студентами в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання практичних завдань з граматичного аналізу та перекладу та автентичних богословських текстів. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані та включають контроль теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Поточна успішність оцінюється за багатобальною шкалою. При засвоєнні дисципліни «Латинська мова» студент на практичному занятті може бути оцінений, в залежності від рівня показаних ним знань, від 0 до 100 балів, мінімальний позитивний бал – 60.</p> <p>Підсумковий бал за практичне заняття – середнє арифметичне отриманих балів за три різні етапи, з яких</p>

	складається кожне заняття: контроль вхідного рівня знань (лексичний диктант, усне опитування лексичного мінімуму), робота на занятті (індивідуальне усне опитування граматики, перевірка лексико-граматичних вправ, перевірка вправ на переклад), перевірка вихідного рівня знань (письмові або тестові завдання).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни « <i>Грецька мова</i> » форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню). Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 60 балів.
8. Політика курсу	
	<p>Засвоєння теми (поточний контроль) рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті відповідно до мети заняття з урахуванням усіх видів робіт, передбачених методичною розробкою для вивчення теми. Поточний контроль включає перевірку теоретичної та практичної підготовки студента до кожного практичного заняття. Поточний контроль проводиться за допомогою таких засобів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • перевірка навичок читання (включно з акцентуацією); • тестування вхідного та вихідного рівня знань; • перевірка виконання лексико-граматичних вправ; • словникові диктанти, усне опитування словникового мінімуму; • контроль умінь перекладу історичних, філософських, богословських автентичних текстів; • контроль знань латинських афоризмів, сентенцій, крилатих висловів; • контроль знань молитов латинською мовою; • оцінювання виконання КППЗ; • ректорська контрольна робота; • підсумковий модульний контроль у формі тестового контролю та усного опитування.
9. Рекомендована література	
<i>Основна:</i>	
<p>1. Головач У., Шепель Г. Грецька мова: койне елліністично-римського періоду. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2011. 492 с. URL: https://press.ucu.edu.ua/book/gretska-mova-koyne-ellinistichno-rimskogo-periodu/.</p> <p>2. Звонська-Денисюк Л.Л. Грецька мова Нового Завіту. Київ: Українське Біблійне товариство, 2000. 288 с. URL: https://koha.lts.lviv.ua/cgi-</p>	

[bin/koha/opac-search.pl?q=pb:Українське%20Біблійне%20Товариство.](#)

3. Звонська-Денисюк Л.Л. Давньогрецька мова. Київ: Томіріс, 1997. 592 с.
URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zvonska-Denysiuk_Lesia/Davnohretska_mova/.

4. Светнам Дж. Вступ до грецької мови Нового Завіту. Львів: Видавництво ЛБА, 1995. URL: <https://press.ucu.edu.ua/book/vstup-do-gretskoyi-movi-novogo-zapovitu/>.

Додаткова:

1. Павленко Л., Звонська Л. Українська класична філологія: бібліографія, історія, персоналії (XVIII – XXI ст.): довідник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2014. 319 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Zvonska_Lesia/Ukrainska_klasychna_filolohiia.pdf?

2. Соневіцький М. Історія грецької літератури. Том 1. Рим: Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи, 1970. 682 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/3458-sonevitskiy-m-istoriya-gretskoyi-literaturi-t-1/>.

3. Соневіцький М. Історія грецької літератури. Том 2. Рим: Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи, 1977. 384 с. URL: <https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/3459-sonevitskiy-m-istoriya-gretskoyi-literaturi-t-2/>.

4. Bauer W. Griechischen-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und übrigen christlichen Literatur. – Berlin; New York, 1971.

5. Lampe G. W. H. A Patristic Greek Lexicon. – Oxford, 1961

6. [Liddel-Scott Jones. Greek-English Lexicon.](#)

7. Reading Greek (Text). – Cambridge University Press, 1979.

8. Steyer G. Handbuch für das Studium des neutestamentischen Griechischen, Berlin, Akademie-Verlag, 1962.

Рудик Ольга Вячеславівна
викладач кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін